

องค์กรสุขภาวะกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ขวัญเมือง แก้วดำเกิง*

* ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวคิดเรื่ององค์กรสุขภาวะหรือองค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace) กับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ซึ่งองค์กรสมัยใหม่ถือเป็นจุดหมายสำคัญของการพัฒนา ด้วยตระหนักดีว่าทรัพยากรที่มีค่าที่สุดขององค์กรก็คือบุคลากรในองค์กร เพราะหากมีคุณภาพทั้งกาย ใจ ปัญญา และสังคม ย่อมสามารถพัฒนาองค์กร ชุมชน และสังคมให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยกันได้อย่างมั่นคง องค์กรสุขภาวะหรือองค์กรแห่งความสุขจึงเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งมุ่งทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดความสุขในการทำงานและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรร่วมสร้างสังคมที่มีคุณภาพด้วย องค์กรที่ผู้เขียนเลือกมานำเสนอในบทความนี้มี 2 องค์กรที่ใช้กลยุทธ์มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน คือ “การสร้างคนดี” โดยกระบวนการและผลลัพธ์ที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรสามารถพัฒนาสังคมได้พร้อมกันกับการสร้างให้เกิด “สุข” ขึ้นในองค์กร

Happy Workplace and Corporate Social Responsibility

Kwanmuang Kaeodumkoeng

Department of Health Education and Behavioral Sciences, Faculty of Public Health, Mahidol University

Abstract

The objective of this article is to present the concept of a happy workplace and corporate social responsibility (CSR). The organizations in this study have been focusing on CSR with the goal of organizational development. They realized that the most valuable resource of an organization is the human capital. When the staffs are healthy with physical, mental, spiritual and social well-being, they improved the organization, the community, and the society for sustainable prosperity. Thus the happy workplace concept is a strategy of health promotion to address the happiness of employees and the quality of social interactions. The two organizations shared the same purpose; they were creating a process to build the good human resources. The results show that the organizations can develop a social environment and happiness in the workplace at the same time.

แนวคิดเรื่องการสร้างสุขมีพัฒนาการมานาน ศาสตร์ของการ “เข้าถึง” และ “สร้างสุข” ถูกคิดค้นมาตามลำดับ กล่าวกันว่าศาสตร์ด้านนี้โลกตะวันออกมีความก้าวหน้าเป็นอันมาก เพราะมีวิธีการ “เข้าถึง” และ “สร้างสุข” ด้วยแนวคิดการพึ่งตนเองเป็นสำคัญ มากกว่าการพึ่งพิงปัจจัยภายนอก ซึ่งทำให้มี “พฤติกรรมเสพติด” และ “เกินพอดี” เป็นความสุขที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาอันสั้น และเกิด “ทุกข์” ตามมาจาก “ผล” ของ “วิธีการ” ที่ตนเองเลือกวิธีการเข้าถึง และสร้างสุข ทางหนึ่งคือการใช้ “ทุกข์” ที่เกิดขึ้นเป็นเครื่องกำหนดให้เรามองเห็นปัจจัยแห่งเหตุและปรับทิศทางให้ก้าวไปสู่เส้นทางที่

ถูกต้องด้วยวิธีการที่เหมาะสม การพัฒนาสุขในระดับปัจเจกมีศาสตร์ที่นักศึกษาค้นคว้ามากมาย ได้แก่ จิตตปัญญา การเจริญสติและสมาธิแนวพุทธ เป็นต้น

สุขในระดับองค์กร (หมายถึงรวมถึงหน่วยงาน บริษัท สถานประกอบการ โรงเรียน ฯลฯ) มีแนวคิดและกระบวนการที่แตกต่างอย่างไร และองค์กรที่คิดทำเรื่องนี้พัฒนาองค์กรกันอย่างไร บทความนี้นำเสนอสาระสามส่วน คือ แนวคิดองค์กรสุขภาวะกระบวนการสร้างสุขภาวะองค์กร และสุขภาวะองค์กรสร้าง “องค์กรสุขภาวะ” มีสาระสำคัญ ดังนี้